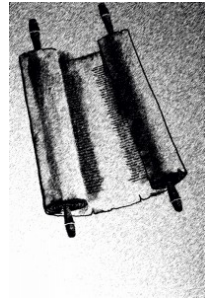

Bespreking Tora en Gemeente

Ik mocht het onderwerp 'De Torah' bespreken onder enkele Christelijke studenten. Het ging naar behoren. Hierbij mijn [aantekeningen v/d lezing](#) als inspiratie als u ook eens de kans heeft om ergens te spreken, of gewoon om door te lezen.

Bespreking 'De Torah'

CITAAT: "Aan alles, hoe volkomen ook, heb ik een einde gezien, maar uw gebod is onbegrensd. Hoe lief heb ik uw wet! Zij is mijn overdenking de ganse dag. Uw gebod maakt mij wijzer dan mijn vijanden, want het is altoos bij mij." (Ps 119:96-98 NBG51)

Deze Psalm is de langste. Men zingt het wel (Psalmen voor nu), en dit wordt ook opgedragen door de apostelen, maar geloven we er in? Hoe moeten de we de 'wet' plaatsen?

WELKOM

Bedankt dat jullie gekomen zijn.

Ik vraag straks wat jullie verwachting is en welk gebod je koos (uit 613 geboden, ter bespreking) Ik ben ..

Ik zal het hebben over de Vijf boeken van Mozes, beter bekend als de Tora.

Dit onvolprezen document zullen wij bekijken, en daarbij ook de vraag stellen of het relevant is voor Christenen vandaag.

Deze bespreking zal worden nagestuurd.

Er zal een pauze zijn en men kan vragen stellen aan het eind. Het tweede gedeelte zal korter duren.

Na mijn bekering ben ik Torah gaan lezen, 'moest wel goed zijn' als het van God is, dacht ik en ik was dus nieuwsgierig. Geen expert in Torah, maar wel Torahgetrouw voor enkele jaren en ik denk graag met jullie over dit onderwerp.

Ik gebruik de namen JHWH/Jesjoea (uitleg)

Bij elke Bijbelstudie moeten we in het hoofd houden dat de basis in de Tenach ligt, en dat veel concepten terugkomen. Men kan altijd opmerkingen, vragen etc. plaatsen.

Geprezen zij JHWH (evt. gebed) / - Welk gebod vond je belangwekkend? / (evt. Lied zingen)

INTRO

Video Jesjoea's Jodendom (usb)

Jesjoea hield de Torah – dit betekent: hij zondigde nooit (zonde is wetteloosheid, 1Jh. 3:4). Hij was

een echte Jood/jood (volgeling (niet-trad.) Jodendom)

De Tien Woorden zijn met Gods eigen vinger geschreven en Mozes' gelaat straalde... wat bedoelen theologen dan met 'de wet is een last'?!

Zoals Mozes het volk uit Egypte leidde en Jozua (oftwel: Jehoshua/Jesjoea – Jezus) hen het land hielp veroveren op basis van Tora, zo zijn ook wij uit Egypte bevrijd en moeten het Koninkrijk van God in onze harten waar maken door Gods Leer te houden, of niet?

God is een verbondsgod – Bij Hem zijn dingen voorwaardelijk – Toch gaf Hij zijn zoon zonder voorwaarde – Maar daarna moeten we leven op Zijn voorwaarden, onder Zijn zoon zijn zachte *juk*. Wij die hem aannamen willen streven ernaar gelijk te zijn als onze Meester Jesjoea ('Rabbi') – en Lucas heeft dat wij aan hem (in zekere zin) gelijk kunnen worden, als wij volleerd raken. Onze Meester zei dat hij niet kwam om de wet (Tora) te vernietigen / af te schaffen (NBV), wat betekent dit? Het lijkt eenvoudig te zeggen dat deze nog zal gelden. Toch leren wij in gemeente dat deze Torah niet meer geldt. Hier komen wij later op terug.

Onafhankelijk hiervan: Met Jesjoea is wel iets heel nieuws gekomen; men is niet genaderd tot Sinai, maar tot een feestelijke vergadering... Wij hebben in Jesjoea een 'beter' (vernieuwd) Verbond.

Deel 1 - Wat is de Torah?

A Wet of Leer?

Tora betekent **lering, instructie**, onderwijs, leidraad, levensleer – Geen 'Wet' in de enge zin van de betekenis van het woord!

Een wet leert voor de natuurlijke mens vooral wat je niet mag doen. Zo staat het in ons denken gegrift. Het is beperkend. Mar is dit ook zo?

Vb.: Toch leert ook Sha'ul dat we de overheid moeten gehoorzamen, *vanwege het geweten* – ingesteld door God (als het niet in conflict is met Gods leer)

Een wet is *op zich* is dus goed.

In bv. veel NBG-Bijbels staat achterin vermeld wat onder 'wet' de eerste vijf boeken van Mozes wordt verstaan.

Bedenk ook bij het lezen in de Bijbel dat 'wet' in het 'NT' (voortaan: Vernieuwde verbond) echt Torah betekent. Dit geldt ook bij woorden als recht, rechtvaardigheid, etc. Ook 'wetteloze' heeft dus allemaal met de Tora te maken.

We stelden al vast dat een 'wet' in feite goed kan zijn. Zo is het ook met de Tora: Rom. 7:12: "Zo is dan de wet heilig, en ook het gebod is heilig en rechtvaardig en goed." (Ro 7:12 NBG51)

Zij is als een spiegel en laat onze onvolkomenheden zien. De Tora zelf is dus geen last, alleen *erg lastig*, omdat het ons confronteert.

Maar in Jesjoea zijn wij in één keer *rechtvaardig* verklaard – dit betekent dat wij in Jesjoea, die de Torah hield, door God worden gezien alsof wij ook de gehele Torah ('wet') hebben volbracht. Dan is het makkelijker in de spiegel kijken, niet?

Vergelijk het met een diploma halen of een voortgangsgesprek; wanneer je wéét dat je baas/leraar in je gelooft en jijzelf denkt dat je het zeker haalt, dan zijn de lesboeken geen grote last. Maar als alles moeizaam gaat en je weet niet dat bepaalde slecht behaalde testen blijven meetellen voor het eindexamen, dan wordt het lastiger. Israël werden alleen onbewuste zonde vergeven door de

tempeldienst, en men wachtte het gericht dus af. Wij kunnen echter in principe vrijmoedig naderen tot de troon, nu en bij het gericht – als wij tenminste naar de Geest wandelen.

Vgl.: Ro 8:7 Daarom dat de gezindheid van het vlees vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich niet aan de wet Gods; trouwens, het kan dat ook niet:

De Tora is een 'tuchtmeester' (Galaten) over Israël tot de Tora de leerling bij de Meester (Messias) brengt. Het Grieks geeft een woord weer dat een persoon aangeeft die belast was de kinderen veilig naar school te brengen.

Daarom zegt Rom. 10:4 Christus is het 'einde' van de wet.. Dit betekent: Messias is het *doel* van de Torah. De Torah is ingesteld ten *einde* tot Messias te brengen.

Is God een strenge God? Ja, in zekere zin wel, want hij is *rechtvaardig*; Hij houdt zich aan Zijn eigen recht. Maar hij is vooreerst barmhartig en genadig: Ex 34:6 De Here ging aan hem voorbij en riep: Here, Here, God, barmhartig en genadig, lankmoedig, groot van goedertierenheid en trouw...

Adonai is niet veranderd, dat zit in Zijn naam JHWH besloten.

Maar zoals in de gelijkenis met de talenten, kan Zijn zoon Jesjoea een 'hard meester' zijn als de talenten niet worden gebruikt.

Onthoud het 'goedertierenheid en trouw' ook; dit komt later terug bij de bespreking van Johannes' woorden over dat met Jesjoea genade kwam.

Blijkbaar gaat Zijn rechtvaardigheid en liefde samen.

Een goede vader laat je niet zonder instructies en tuchtigt je soms. Hoe kan dit zonder te oordelen over ons gedrag? En hoe kan men oordelen zonder richtlijn (recht)? Alle mensen zullen zonder aanzien des persoons worden beoordeeld voor de Rechterstoel van Messias. Zonder aanzien betekent dat God's zoon een onafhankelijke richtlijn moet gebruiken, nietwaar?

God werkt in Zijn goedheid altijd met instructies voor zijn geliefden:

Zo had Abraham ook al inzettingen: Gen 26:5 omdat Abraham naar Mij geluisterd en mijn dienst in acht genomen heeft: mijn geboden, mijn inzettingen en mijn wetten. Zo werd de Sabbat werd al ingesteld in de scheppingsweek: Maar ook Adam en Eva, Kaïn en Abel wisten wat er van hen verlangd werd

Bovendien heeft elk mens een geweten, waarin de Tora (deels) beschreven staat – elk mens kan hierover in wezen heersen, als Kaïn moest doen. Elk mens kan dus naar zijn geweten leven, naar de Tora:

Ro 2:14 Wanneer toch heidenen, die de wet niet hebben, van nature doen wat de wet gebiedt, dan zijn dezen, ofschoon zonder wet, zichzelf tot wet; Ro 2:15 immers, zij tonen, dat het *werk der wet in hun harten geschreven* is, terwijl hun geweten medegetuigt en hun gedachten elkander onderling aanklagen of ook verontschuldigen,

B Een Leer voor Gods Kroonjuweel

Tora gaat ook voort op Abraham's verbond, en de beloofde Messias

Ge 12:3 Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken, en met u zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.

Zo is de Tora een verzekering van God om Messias voort te brengen.

En op veel Schriftplaatse, bv. Jes. 2., staat dat de Tora ooit over heel de wereld gelden zal. Veel mensen, zoals dhr. Ouweneel, zijn het hierover eens.

Maar ook vroeger was het volgens mij Gods bedoeling dat men de Tora zou houden. Dit gebeurde ook op beperkte schaal. Zo was de koningin van Sheba onder de indruk van Israël. Waarschijnlijk zijn haar nazaten kinderen van Juda – dit bleek ook uit gen-tests. De nakomelingen houden nu nog vast aan de (basis van) de Tora..! Wat als er meer koningen naar Israël waren gekomen.

De 4:1-2 Nu dan, o Israël, hoor de inzettingen en de verordeningen, die ik u leer na te komen, opdat gij leeft en opdat gij het land binnengaat en in bezit neemt, dat de Here, de God uwer vaderen, u geven zal. Gij zult aan wat ik u gebied, niet toedoen en daarvan niet afdoen, opdat gij de geboden van de Here, uw God, onderhoudt, die ik u opleg. (vg. *Jeshua die geen jota of tittel veranderd, of Openbaringen, waar niks aan mag veranderd worden*)

(...) De 4:6-8 Onderhoudt ze dan naarstig, want dat zal uw wijsheid en uw inzicht zijn in de ogen *der volken*, die bij het horen van al deze inzettingen zullen zeggen: Waarlijk, dit grote volk is een wijze en verstandige natie. Immers welk groot volk is er, waaraan de goden zo nabij zijn als de Here, onze God, telkens als wij tot Hem roepen? *En welk groot volk is er, dat inzettingen en verordeningen heeft zo rechtvaardig, als heel deze wet, die ik u heden voorleg?*

*“Nu dan, indien gij aandachtig naar Mij luistert en mijn verbond bewaart, dan zult gij uit alle volken Mij **ten eigendom** zijn, want de ganse aarde behoort Mij. En gij zult Mij een **koninkrijk van priesters** zijn en een heilig volk. Dit zijn de woorden die gij tot de Israelieten spreken zult. Toen kwam Mozes en ontbood de oudsten van het volk en legde hun al deze woorden die de Here hem geboden had, voor. En het gehele volk antwoordde eenparig: Alles wat de Here gesproken heeft, zullen wij doen.”*

*Ten eigendom – segula – dit zijn kroonjuwelen
Koninkrijk van priesters*

Vgl.: 1Pe 2:9 Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk [Gode] ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht:

1Pe 2:10 u, eens niet zijn volk, nu echter Gods volk, eens zonder ontferming, nu in zijn ontferming aangenomen.

Merk op dat de benaming van het volk dat de Tora ontving hetzelfde blijft onder Messias!

De Tora moet dus als een *waarborg* gelden om Israël op de goede weg te houden en uiteindelijk de Messias voort te brengen. Dat is uiteindelijk gelukt! Daar hoort het geheimenis bij dat Juda's Messias ook mensen uit de volkeren tot volk brengt, in zekere zin *ten koste* van Juda. Maar dit komt ooit weer samen; bij Messias terugkomst bekeren de volken zich, Juda voorop. En wij zijn dan werkelijk één met hen.

Nu terug naar wat de Tora is

C De Tora: Volmaakte Leer, dus: zo volmaakt mogelijk houden

God geeft het volk een leer met dingen die je vooral *wél* moet doen. Een Leer/Instructie. Hij doet dit om hen als volk te *wel* te kunnen doen. Alle leringen van de Tora zijn voor het welzijn van Gods volk, zijn sieraad.

Tora is dus een Leer. Het blijkt ook een Verbond te zijn.

- Tora bestaat uit misjpatiem (oordelen), mitzwot (geboden), choekiem, (inzettingen)
- **De Tora werkt alleen echt in een Theocratie**> Je hebt een heilig Volk nodig die de Tora gezamenlijk wil houden en God (Of een middelaar) als Koning. Daarnaast nog een tempel, etc. En het is in principe aan een land verbonden. Het Koninkrijk van God is nu in het hart; vlg. Jer. 31 is de 'wet' ook in ons hart geschreven. Daarom kan men de Tora wel deels houden, maar de straffen en dergelijke komen pas bij Jesjoea's terugkeer. De Feesten wijzen op Messias, en daarnaast kunnen toch heel veel Instructies wel gehouden worden. Veel zijn ook volbracht (de eredienst), nu Messias Hogepriester is in de ware – hemelse – tempel. Dit is een heel nieuw veld en besluiten over wat hoe gehouden moet worden, is vlg. mij aan de oudsten van elke gemeente overgelaten. Waar twee of drie in mijn naam (gezag) vergadert

zijn (iets besluiten), ben ik in hun midden (geef ik alvast mijn goedkeuring). De context gaat namelijk hier over ongeregelde heden binnen de gemeente.

- De Torah wordt *ontvouwt* door Mozes. Het is één geheel. Daarom: Als je één wet breekt, doe je de hele Torah (Jakobus). Toch geldt dat we moeten doen wat we kunnen.
- **W. Ouweneel** deelde de Tora ten onrecht in een Messiaanse Torah in. Maar ik zie de Tora zoals Messias hem uitlegt a.h.w. als wit licht, en de Torah als gebroken licht (veelkleurig); Jesjoea maakt de veelkleurige wijsheid van God bekend, maar de Tora was als 'wit' (volmaakt) bedoeld, alleen zie je dat niet altijd. Bij Messias' terugkomst zal heel de Tora gelden, dus er zijn geen verschillende Tora's.
- We kunnen hier helaas niet veel dieper op ingaan.

De Tora heeft sterkte gelijkenis met een vazalverdrag. Een Vazal is een getrouwe van de koning.

De Torah is als een vazalverdrag

Preambule - algemene inleidende opmerkingen over het verdrag (De. 1:1-5)

Historische proloog - een opsomming van alles wat de Grote Koning (God) voor Israël heeft gedaan (De. 1:6-4:49)

Bepalingen - deze beslaan het grootste gedeelte van het verdrag/verbond, het zijn de bepalingen die God, de Grote Koning, voor zijn volk Israël heeft opgesteld om het verbond te onderhouden (De. 5:1-26:19)

Zegeningen en vervloekingen - de gevolgen voor het volk Israël voor het onderhouden of het verbreken van het verbond (De. 27-30)

Getuigen - God roept de hemel en de aarde op als getuigen van het verbond (De. 30:19)

Opvolging - God bepaalt dat Josjoea de opvolger van Mosje wordt als die gestorven is (De. 31:1-8)

Bewaarplaats/voorlezing - bepaling dat het verdrag in de ark bewaard en op bepaalde momenten in het openbaar voorgelezen moet worden (De. 31:9-13)

We zien aan het verdrag dat God ons serieus neemt als verbondspartner. Het verdrag is doordrenkt met LIEFDE, zo begint het uit te leggen wat JHWH deed voor Israël. Toch is God in Zijn liefde dus ook rechtvaardig, en worden er zegeningen en vervloekingen opgetekend. Deze zijn beiden meermale (op versch. schaal) uitgekomen en ik geloof dat dit principe voor nog steeds geldt.

De Tora is daarnaast een Instructie voor een heilig (apart gezet) volk, dat gezond leert leven in een tijd waar men vaak de dertig levensjaren niet haalde.

Twee citaten:

Uit deze (Sabbat) en andere vb. blijkt dat de gezondheidsaspecten in de Bijbel veel belangrijker zijn dan in het alg. wordt gedacht. Het was niet Gods bedoeling om de mensen alleen maar geestelijk en moreel zuiver te houden. God had een groter doel voor ogen: de totale gezondheid van de mens, op geestelijk én lichamelijk gebied. (Wetenschap en de Bijbel, p. 24 – Drs. Ben Hobrink)

In de Tora zijn relatief weinig wetten die alleen maar gericht zijn op het geestelijk leven (22 hfd.). De meeste wetten zijn sociale wetten (32 hfd.), bedoeld voor het dagelijks leven. Die worden ook wel de morele wetten of zedenwetten genoemd. Naast deze wetten gaan nog 18 hfd. over de bouw van de tabernakel en 115 hfd. (incl. Genesis) over de geschiedenis van het volk Israël. (Wetenschap en de Bijbel, p. 23 – Drs. Ben Hobrink)

Dus: Meeste sociale wetten (morele wetten), geestelijke wetten en tabernakel/geschiedenis

Onderwerpen in de Tora zijn o.a.:

- Dienst aan God (Liefde) / Eredienst (Tempel) / verbod afgoderij (Enige God)
- Naastenliefde
- Gezette tijden (Feesten, Lev 23)
- Landsbehoud
- Rechtsspraak (snelvonnis m.b.v. God, geen kwaad in ons midden)
- Gezondheidszorg (lepra) / Sociale zorg / Financiën / Zedenwetten
- Landbouw (Sabbatsjaar)
- Oorlogsvoering (Verdedigingsleger, zoals nu)
- Slaven (Knechten) – Goed systeem, schuld zo afbetalen
- Praktische herinneringen – Nu 15:39 – Dat zal u dan tot een gedenkkwast zijn; als gij daarnaar ziet, dan zult gij al de geboden des Heren gedenken en die volbrengen zonder uw hart of uw ogen te volgen, dat gij u daardoor tot overspel zoudt laten verleiden,
- Diervriendelijk, Rein eten

*Onze wet ook gebaseerd op Tora, vb. dief doodslaan overdag / 's nachts
Maar ook dingen als niet stelen etc. heeft zich in het wereldlijk rechtssysteem verder verspreid.*

Jesjoea en de Tora I

Hoe zat dat nou met aren plukken?

De 23:25 Wanneer gij in het staande koren van uw naaste komt, moogt gij aren plukken met uw hand, maar de sikkel moogt gij in het staande koren van uw naaste niet slaan.

Mr 2:23 En het geschiedde, dat Hij op de sabbat door de korenvelden ging en zijn discipelen begonnen onder het gaan aren te plukken.

We lazen al dat je geen woord mag toevoegen of weghalen van de Tora. Jesjoea zei zelfs geen jota of tittel v/d Tora! De rabbijnen zeiden dat je het ook met de hand niet mocht plukken en eten. Daartegen kwam Jesjoea in verzet. Niet de Torah. Anders was hij niet zondeloos (1 Jh. 3:4). Hij rebelleerde niet. Vroeg mensen bv. ook om zich na genezing naar de tempel te begeven (melaatse).

Jesjoea was dus niet tegen de Wet, maar tegen de extra dogma's (menselijke regels), die de Tora van God verstikte.

Overigens waren veel Farizeeën goed bezig. Leerden God lief te hebben. Hij pikt de schijnheiligen eruit.

Ook het volk was vol verwachting naar Messias. En velen kwamen tot geloof. Het was dus geen goddeloze boel. Wel waren veel overste tijdens Jesjoea's leven bang om uit de synagoge verbannen te worden. Maar met de kracht van de Geest kwamen er later nog velen tot geloof, zo vermeld Handelingen. De eerste gemeente bestond uit ijveraars voor de 'wet' (Hand. 21:20), zoals we later zullen lezen.

Nog een voorbeeld: De 10:20 De Here, uw God, zult gij vrezen, Hem zult gij dienen, Hem aanhangen en bij zijn naam zweren. / Mt 5:34 Maar Ik zeg u, in het geheel niet te zweren: bij de hemel niet, omdat hij de troon van God is;

Jesjoea scherpt de Tora iets aan, zoals hij ook bedoeld was. De Tora hield rekening met de hardheid van het hart. Maar God wilde wel dat men gehoorzaam was aan de essentie van de Tora. Jesjoea legt het uit, maar schaft het geenzins af.

Nog wat bijzondere geboden uit de Tora

Le 23:42 In loofhutten zult gij wonen zeven dagen; allen die in Israel geboren zijn, zullen in loofhutten wonen,

Le 25:37 Gij zult hem uw geld niet op rente geven noch uw voedsel tegen winst.

Geen onderpand bij armen als het hem in levensgevaar brengt

De 25:4 Gij zult een dorsende os niet muilbanden.

De 22:8 Wanneer gij een nieuw huis bouwt, dan zult gij aan uw dak een borstwering maken, opdat gij geen bloedschuld over uw huis brengt, als er iemand af valt.

Le 25:23 En het land zal niet voor altijd verkocht worden, want het land is van Mij, en gij zijt vreemdelingen en bijwoners bij Mij.

(Bespreken)

D. De Tora in praktijk

Maar moesten de mensen dit allemaal kennen, al deze inzettingen?

De Koning moest het goed kennen, hoeveel te meer het volk

:De 17:18 Wanneer hij nu op de koninklijke troon gezeten is, dan zal hij voor zich een afschrift laten maken van deze wet, welke bij de levitische priesters berust. De 17:19 Dat zal hij bij zich hebben en daarin zal hij lezen gedurende heel zijn leven om te leren de Here, zijn God, te vrezen door al de woorden van deze wet en al deze inzettingen naarstig te onderhouden,

Tijdens het Loofhuttenfeest (7 dagen) wordt de Tora eens in de zeven jaar voorgelezen. Kinderen leren haar uit het hoofd. Men kan de priesters altijd vragen.

Ook wij behoren de (Nederlandse) wet te kennen.

Ik las op internet deze vraag: Waarom moet iedereen de Ndl. wet kennen, maar wordt deze NIET op school onderwezen ?

Antwoord: Dat iedereen geacht wordt de wet te kennen, is voornamelijk zodat men niet voor de rechter aan kan komen met "Sorry, dat wist ik niet".

Israël moest de wet goed kennen. Want men wordt er in dit leven en erna naar beoordeeld. Er zijn voorbeelden van een tragische afloop: de dood van een dochter bij een belofte, de dood bij het tegehouden van de Ark bij het vervoer, etc.

Dit zorgde wel voor duidelijkheid. God zegt: Wees heilig, want ik ben heilig.

Horen wij ook te weten waar God ons op beoordeeld of maakt de Geest alle dingen duidelijk. Mag homofilie bijvoorbeeld? Maakt God dit homo's wel eens duidelijk?

Resumerend:

De gezondheid in die tijd was vreselijk. Men werd vaak maar dertig jaar. Net als in Sodom en Gemorra was de seksuele moraal laag. Dit wilde God tegengaan. Ze werden uit Egypte uitgeleid toen ook de maat van de zonde van de Kanaänieten vol was. Daarom wilde God, de Maker van alle schepselen, hen vernietigen.

Hij wilde geen zondvloed meer, en koos nu een heilige natie uit wegens zijn verbond met Abraham.

Ze waren bevrijd uit Egypte en de Tora zou hen helpen het land in te nemen en er te wonen in vrede, zoals onder Salomo. God wilde dat je uit dankbaarheid de Tora zou houden, maar mensen konden niet zoals wij onder Jesjoea niet zeker weten dat hun zonden uitgedelgd waren. Die werden jaarlijk bij Jom Kippoer in herrinerung gebracht, want het bloed van stieren en bokken neemt geen zonde weg; zij bedekt de zonde, in afwachting van het bloed van het Lam Gods, dat de zonde der wereld weg zou nemen.

Wij hebben wel een betere (vernieuwd) verbond:

Heb 9:9 Dit was een zinnebeeld voor de tegenwoordige tijd, in zoverre gaven en offers gebracht werden, die niet bij machte waren hem, die [God daarmee] dient, *voor zijn besef te volmaken*,...

Wij weten dat wij ook vergeven zijn van bewuste zonde tijdens ons leven zonder God, als we die onder berouw hebben beleden. Dat maakt ons geweten vrij. Bewust zondigen na Messias aangenomen te hebben is trouwens zeer uit den boze (Hebr. 10:26), al kreeg bijvoorbeeld David toch vergeving.

Maar de Tora is dus niet om gered te worden – men is immers al uit Egypte bevrijd – wel om de redding *uit te werken*. En het is voor de mens vaak moeilijk om zo uit geloof te leven en goede werken (van Tora) te doen, zonder in wetticisme te vervallen.

Maar ook wij zijn gered onder het Vernieuwde verbond en werken onze redding uit, maar kunnen er meer ontspannen mee omgaan

- Php 2:12 Daarom, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijde gehoorzaam zijt geweest, blijft, niet alleen zoals in mijn tegenwoordigheid, maar nu des te meer bij mijn afwezigheid, uw *behoudenis bewerken met vreze en beven*,

“Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken.” (Jas 2:18 NBG51)

Niet bewerken, maar uitwerken.

De Israëliet onder Mozes (onder in positieve zin) werkt zijn behoudenis dus uit door de Torah. Hoe zit dat met ons?

De Tora heeft nog steeds een plek; in de hemel! Deze ark des verbonds was een schaduw van de ware ark des verbonds in de hemel. Johannes ziet hem in de hemel en getuigt er als volgt van:

Opb. 11:19 “En de tempel Gods, die in de hemel is, ging open en de ark van zijn verbond werd zichtbaar in zijn tempel, en er kwamen bliksemstralen en stemmen en donderslagen en aardbeving en zware hagel.”

VRAAG: WAT LEERT HET VERBOND ONS O.A.?

- God neemt onze rol serieus; God vraagt verantwoording over ons leven
- Sommige dingen zijn bij God wel voorwaardelijk
- God heeft zijn verbondspartner zeer lief; God is een God van liefde en trouw
- Dit verbond is niet om gered te *worden*.
- Complete leer voor een Koninklijk Priesterschap, een heilig volk
- Torah heeft een positief mensbeeld
- De Tenach (en Tora) wijst Messias al aan (De:18 / Ac 18:28 NBG51)

- Onderwijs in gerechtigheid: "Elk van God ingegeven schriftwoord.. (2Ti 3:16)
- De wet is geestelijk Ro 7:14 Wij weten immers, dat de wet geestelijk is...

Begrijpen wij nu waarom David zei:

"Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad. Ik heb gezworen, en ik zal het gestand doen, dat ik uw rechtvaardige verordeningen zal onderhouden." (Ps 119:105-106 NBG51)

Laten we ten slotte een stukje lezen van het einde van dit verdrag:

Deut. 30:9 De Here, uw God, zal u in overvloed het goede schenken bij al het werk uwer handen, in de vrucht van uwschoot, in de vrucht van uwvee, in de vrucht van uwbodem, want de Here zal weer behagen in u hebben, u ten goede, zoals Hij behagen had in uwvaderen, wanneer gij naar de stem van de Here, uw God, luistert door zijn geboden en inzettingen te onderhouden, die in dit wetboek geschreven staan; wanneer gij u tot de Here, uw God, bekeert met geheel uwhart en met geheel uwziel. Want dit gebod, dat ik u heden opleg, is niet te moeilijk voor u en het is niet ver weg. Het is niet in de hemel, zodat gij zoudt moeten zeggen: Wie zal opstijgen ten hemel, het voor ons halen, en het ons doen horen opdat wij het volbrengen? En het is niet aan de overkant der zee, zodat gij zoudt moeten zeggen: Wie zal oversteken naar de overkant der zee, het voor ons halen, en het ons doen horen opdat wij het volbrengen? Maar dit woord is zeer dicht bij u, in uwmond en in uwhart, om het te volbrengen.

Dit is het einde van de basis van het verdrag.

Uit het stuk leren we dat het niet te moeilijk is om Tora te houden.

Dit blijkt ook uit de ouders van Johannes de Doper:

Lu 1:6 Zij waren beiden rechtvaardig voor God en leefden naar alle geboden en eisen des Heren, onberispelijk.

D. EXTRA: Yeshua (Jezus) en de Tora II

Maar indien gij het leven wilt binnengaan, onderhoud de geboden. (Mt. 19:17c)

... het gewichtigste van de Torah verwaarloosd:(...) Dit moest men doen en het andere niet nalaten. (Mt. 23:23)

Heeft Mozes u niet de Torah gegeven? En niemand van u doet de Torah. (Joh.7:19a)

Het gebod Gods (Torah) stelt gij wel fraai buiten werking om uw overlevering in stand te houden. (Mk.7:9)

Ik hoop dat dit jullie gedachten over de wet wat doet veranderen. Je kunt er je redding niet mee verdienen (wetticisme), maar wel deze uitwerken.

Het is een goede leer, die het volk van God nodig had (heeft?) om God te dienen.

Het hoeft geen last te zijn, volgens Gods eigen woorden en volgens Sjaeol.

Ik meen dat dit Verbond *vernieuwd* is door Jesjoea:

Jer. 31 Zie, de dagen komen, luidt het woord des Heren, dat Ik met het huis van Israel en het huis van Juda een nieuw verbond sluiten zal.

Niet zoals het verbond, dat Ik met hun vaders gesloten heb ten dage dat Ik hen bij de hand nam, om hen uit het land Egypte te leiden: mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik heer over hen ben, luidt het woord des Heren. (...)

Maar dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israel sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des Heren: **Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen** en die in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.

Mt. 26: 27 En Hij nam een beker, sprak de dankzegging uit en gaf hun die en zeide: Drinkt allen daaruit. Want dit is het bloed van mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden.

Het wordt het *nieuwe* verbond genoemd, maar dit is in de zin van *vernieuwd*. De Tora wordt vernieuwd, maar niet afgeschaft.

Jesjoea zal koning zijn en heeft al alle macht gekregen.
Jesjoea spreekt in gelijkenissen vaak over een bruiloft.
Het lijkt alsof het vernieuwde verbond een soort bruiloft is:

Op 19:7 Laten wij blijde zijn en vreugde bedrijven en Hem de eer geven, want de **bruiloft** des Lams is gekomen en zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt;

Jesjoea zou de bruid een kamer bereiden, en de bruiloftsgasten zouden vasten, als gebruikelijk bij een Joodse bruiloft.

Ook De Torah is als een ketoeba, een huwelijksvereenkomst

De traditionele Joodse leer ziet in Ex. 6: 5-7 Adonai JHWH het volk Israël als verloofde 'nemen'. Op Sinaï is dan de bruiloft, waar een wolk als een *choepa* (of baldakijn) de berg overkapt. Ook geeft God aan Israël een koosnaam; namelijk *segula*, 'zijn kostbaarste bezit' (GNB), te vergelijken met de kroonschatten (Ex. 19:5-7). De Tora vormt dan de ketoeba, de overeenkomst zelf. Zowel God als Israël ontvangen een afschrift. Het teken van dit verbond is de *sjabbat*, als de ring in een gewoon huwelijksverbond (Ex. 31:12-17). (Berkowitz)

Dit zien we ook terug bij het Vernieuwde Verbond van Jesjoea
Ook de Vader had Israël als bruid genomen. En nóg!

Als Jesjoea het Verbond vernieuwde, en zowel Vader als Zoon zagen hun Verbondspartner als Bruid, wat zegt dit dan over het Verbond zelf?

Na de Pauze leren we verder waarom Jesjoea 'de Tora' werd genoemd.

“De Here had er behagen in ter wille van zijn gerechtigheid een grote, heerlijke onderwijzing te geven.” (Isa 42:21 NBG51)

Een Nederlands kwam ook tot dit inzicht. Dhr. P. K. Baaij schreef: “..de Brief aan de Romeinen [is] één grote lofzang aan op de Wet van God én op de Bekroning van de Wet” (p. 101).

In Israël zijn ongeveer 5000 Messiaanse Joden. Maar hebben Tora vaak niet omarmd. Onder andere door geldstroom. Jaren '70 is het opgekomen tijdens Jesus People in Amerika. In USA en DL is het best groot.

II De Tora voor nu?

A De Torah vervullen / afschaffen

Uriel ben-Marcus:

"We live in an age of Torah, not in a Torah-bound age. Everything is a rehearsal of what is to come. Torah was written for a nation, not for an individual, or a household, or a village, or a city. It cannot be undertaken, here a little, there a little. It can be practiced, but no nation lives under Torah Law today. No one is fully "Torah Observant" today... not Breslev, not the Hareidim, not Chabad, not the Le'umim, and certainly not "spiritual Jews and Gentiles"

No claim to being fully Torah-complaint passes the test of reality, as x has pointed out, with a number of examples.

All we can do is do a chicken. Do wha-chicken-do. Nothing more. When Israel returns to HaShem, and Mashiach returns, then we'll start stoning youth, homosexuals, adulterers, etc. Until then, don't sweat the big stuff. Just practice the little things, and be happy you can."

Sommigen in de Messiaanse beweging beweren dat de Tora nog gehouden moet worden, zowel door Joden als niet-Joden.

Het Vernieuwde Verbond lijkt dit misschien ook te zeggen, nietwaar?:

Geliefden, ik schrijf u geen nieuwgebod, maar een oud gebod, dat gij van den beginne gehad hebt. Dit oude gebod is het woord (Torah, Levi), dat gij gehoord hebt. (1 Joh. 2:7)

"Meent niet, dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om te ontbinden, maar om te vervullen. Want voorwaar, Ik zeg u: Eer de hemel en de aarde vergaat, zal er niet een jota of een tittel vergaan van de wet, eer alles zal zijn geschied. Wie dan een van de kleinste dezer geboden ontbindt en de mensen zo leert, zal zeer klein heten in het Koninkrijk der hemelen; doch wie ze doet en leert, die zal groot heten in het Koninkrijk der hemelen. Want Ik zeg u: Indien uw gerechtigheid niet overvloedig is, meer dan die der schriftgeleerden en Farizeeën, zult gij het Koninkrijk der hemelen voorzeker niet binnengaan." (Mt 5:17-20 NBG51)

Wat betekent dit vervullen?

Het woord 'vervullen' <4137> is een Grieks werkwoord. De

verklaring van dit woord is als volgt: <4137> Ple'ro-oo, ww: Vervullen, vol maken, aanvullen, volledig maken. Jeshua handelen bewerkte dat Gods wil (als bekend gemaakt in Gods Verbond) naar behoren gehoorzaamd

werd, en Gods beloften (door de Profeten gegeven) vervuld werden. 'Vernietigen' [ontbinden] en 'vervullen' zijn technische termen die door de rabbijnen werden gebruikt. Als een rabbijn vond dat één van zijn collega's een bijbelgedeelte verkeerd geïnterpreteerd had, zei hij: "U vernietigt de wet!" Wat de ene rabbijn zag als 'de wet vernietigen', beschouwde de ander als 'de wet vervullen' (het correct interpreteren van een bijbelgedeelte'. (D. Bivin & R. Blizard)

Zonde is je doel missen, Tora is je doel raken

Zonde is Tora-overtreding

“Ieder, die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid, en de zonde is wetteloosheid.” (1Jo 3:4 NBG51)

Jesjoea is dé Torah, zo werd hij vlg. geleerden ook door de eerste gemeente genoemd . Yeshua haTorah.

Jesjoea's grootste gebod is God lief te hebben, de kern van de Tora
Hij hield dus zelf de Tora, zouden wij daarna de Tora teniet doen?

Ik houd een paar jaar de Torah, bv. tsitsiet. Ik geloof dat dit wel hoort.

B De eerste gemeente: Toragetrouw!

In elk geval hield de eerste gemeente in J'lem zelf de Torah

‘Wij hebben u nadrukkelijk verboden in deze naam te leren; en zie, gij hebt Jeruzalem vervuld met uw leer ..’ (Handelingen 5:28).

Jesjoea is Messias:

maar ook: “En zij loofden God, toen zij dit hoorden, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoeveel duizenden er onder de Joden gelovig zijn geworden en allen zijn zij ijveraars voor de wet;” (Ac 21:20 NBG51)

Wat vinden wij hiervan?

En hoe zit het dan met de gelovigen uit de heidenen.

Even eerder in Handeling heb je die discussie over besnijdenis, waarbij de gelovigen uit de heidenen vier geboden worden aangezegd.

De schrijfster van het eerder dit jaar uitgekomen ‘De Hemelse Voedselbank’ schrijft hierover (laatste zin):

Handelingen 15 wat zegt dat gelovigen uit de heidenen geen bloed en het verscheurde et cetera mag eten, dat was vooral nodig omdat de wereld toen (lees Kor.) gewend was onrein vlees te eten, dat bovendien aan afgoden was geofferd. Deze Torah-geboden moesten bovendien wel onderhouden worden, als je als in Messias wilde omgaan met je Joodse (grote) broer. Maar de schrijfster ziet niet gelijk de gehele Torah afgeschaft: ‘Het zou naïef zijn te stellen dat met deze vier bepalingen de heidenen in staat waren een geheel christelijke levensstijl te ontwikkelen’.

C. EXTRA: Willem Ouweneel en de Messiaanse Torah?

Dhr. Willem Ouweneel is ook bezig met de Torah.

Ik schreef als kritiek op zijn boek (en cursus) over de Tora:

(hoewel niet zonder de wet van God, want ik sta onder de wet van Christus) om hen, die zonder wet zijn, te winnen. (1 Cor. 9:21)

De schrijver ziet op basis van dit vers een ‘Messiaanse Torah’ (‘Wet van Christus’) en de *Mozaïsche Torah* (‘Wet van God’) in, waar de Bijbel die niet kent. Hij stelt dat het in plaats van *volmaakt-foutloos-beperkt* naar *compleet-allesomvattend-universeel* is gegaan. Weliswaar is de

Torah vernieuwd in Jeshua zijn bloed (Jer. 31) – Prijs JHWH – , maar er wordt **niet een nieuwe Torah gegeven. In werkelijkheid is de Torah zelf al geestelijk (Rom. 7) en zijn de zogenaamde ‘verdiepingen’ van Jeshua over de Torah al in de Torah zelf te vinden.**

Het is wel waar dat de Torah wat minder scherp *lijkt* dan Jeshua’s onderwijs en het is ook waar dat als Jeshua Koning op aarde wordt, de Torah pas ten volle zal schijnen. De Messias zegt niet voor niets dat sommige geboden vanwege de hardheid van ons hart gegeven waren, maar dat dit niet ‘van den beginne’ al zo was (Mt. 19:8). *Hij zegt daarmee eigenlijk dat de Torah in zichzelf vanaf het begin groter is dan de geschreven letter.* Maar voor de geestelijke mens zijn zij wel één. Ook de apostelen schreven dat de Torah scherper dan enig tweesnijdend zwaard is.

Dhr. Ouweneel richt zich als het ware op verschillende kleuren die uit een prisma kunnen ontstaan en verloor zich in één van die kleuren, en vergat dat voor God alle kleuren uit het witte licht ontstaan. Ouweneel onderkent dit wel, maar staat niet net als God boven de verschillende kleuren, hij denkt niet vanuit de Oorsprong, wat een hemelbewoner toch zou moeten doen.

Handelingen 15 (verder)

Terug naar Hand. 15 4 geboden in het midden van de torah die relevant waren

19 Daarom ben ik van oordeel, dat men hen, die zich uit de heidenen tot God bekeren, niet verder moet lastig vallen, 20 maar hun aanschrijven, dat zij zich hebben te onthouden van wat door de afgoden bezoedeld is, van hoererie, van het verstikte en van bloed. 21 Immers Mozes heeft van oudsher in iedere stad, die hem prediken, daar hij elke sabbat in de synagogen wordt voorgelezen.

HSV 20 maar aan hen moet schrijven dat zij zich dienen te onthouden van de dingen die door de afgoden besmet zijn, van ontucht, van het verstikte en van bloed. 21 Want Mozes heeft van oude tijden af in elke stad mensen die hem prediken, want hij wordt elke sabbat in de synagogen voorgelezen.

Ik denk dat nu er geen scheiding is in Jezus, deze geboden – die in het midden van Lev. staan – de meest noodzakelijke waren (noodzakelijkerwijs) – gezien de situatie, maar dat men toch verder zou leren...

Verder leren in de Sjoel uit Mozes, dat ik de eerste logische uitleg van dit vers. Toch wil men dit niet zien.

Dit zou een volledig andere lezing van de Bijbel zijn dan de gebruikelijke, maar ik meen dat dit de enige juiste is. Gezien de context: De Tora is voor eeuwig, Jeshua komt hem niet af schaffen. De Tora kan vreemdelingen opnemen. De Tora zal altijd blijven gelden.

C Afwegingen en doorkijkjes

Enige verzen die nog vragen zullen oproepen:

Jesjoea is niet beter dan de Tora, maar Jesjoea geeft de beste uitleg

Torah heeft al liefde tot de Vijand:

“Indien uw vijand honger heeft, geef hem brood te eten, indien hij dorst heeft, geef hem water te drinken; want dan hoopt gij vurige kolen op zijn hoofd, en de Here zal het u vergelden.” (Pr 25:21-22 NBG51)

Toch zijn er veel verzen die het tegenoverstaande beweren.

Met termen als ‘onder de wet, werken van (de) wet’ probeerde Saul volgens mij dingen uit te leggen

over de *verkeerde* manier van Tora-onderhouding, niet de 'oude' manier.

Er zijn nog veel meer zinnen die lijken te zeggen dat de Tora weg is, maar nog meer die het tegenovergestelde beweren:

Ro 3:31 Stellen wij dan door het geloof de wet buiten werking? Volstrekt niet; veeleer bevestigen wij de wet. "Hier blijkt de volharding der heiligen, die de geboden Gods en het geloof in Jezus bewaren." (Re 14:12 NBG51)

Zijn deze geboden alleen God en je naaste liefhebben en geen bloed eten?!

We zien ook dat Paulus en de andere apostelen telkens de Tora als basis nemen, bv. bij de nieuwe regel dat verkondigers vrijgesteld worden van arbeid:

"Immers, de Schrift zegt: Gij zult een dorsende os niet muilbanden, en: De arbeider is zijn loon waard." (1Ti 5:18 NBG51)

Alles wat Paulus (Sha'ul) leert, is op grond van Tora. We behandelen kort één zin die duidelijk *lijkt* te zeggen dat de Tora over en uit is:

"Immers uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen zelfs genade op genade; want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus gekomen. Niemand heeft ooit God gezien;" (Joh 1:16-17 NBG51)

Genade en waarheid moeten echter gezien worden als synoniemen van chesed v'emet. Liefde en verbondstrouw. God gaf liefde voor allen en bleef trouw aan zijn verbond door de komst van Messias. De Tora was al genade en de trouw aan Zijn eigen Verbond (die Messias beloofde) is genade op genade...!

Is er dan niks veranderd? tuurlijk. Jesjoea zorgt er dus voor dat wij in één keer Tora-getrouw verklaard worden. Dat je het zelf kan verdienen, komt al helemaal niet meer in het achterhoofd op, en men weet bovendien dat men echt vergeven is en men kan de Geest ontvangen. (evt. verder uitleggen a.d. hand van offersysteem)

Maar juist met die Geest kun je nu die Geestelijke wet van Liefde beter houden.

De Torah is ook voor ons heerlijk. Zo wijzen alle Feesten op Messias, die het middelpunt van de Tora is.

Je zou kunnen zeggen dat als je maar Messias kent, je a.h.w. ook de Tora al doet. Maar dat gaat niet helemaal op. Een update zonder verdere software is onbruikbaar.

De *functie* van de Torah verandert dus na Messias. De nadruk ligt meer in geloven, waardoor je in één keer rechtvaardig verklaard wordt (Tora-getrouw), en het door de kracht van Gods geest eenvoudiger is om dit uit te werken.

De *houding* naar de Torah is dus veranderd, maar de lering op zich blijft goed:

Oordeel

We moeten nog door het oordeel heen en worden volgens mij naar de Tora beoordeelt:

Jas 2:11-13 Want Hij, die gezegd heeft: Gij zult niet echtbreken, heeft ook gezegd: Gij zult niet doodslaan. Indien gij nu geen echtbreuk pleegt, maar wel doodslag, zijt gij toch een overtreder van de wet geworden. Spreekt zo en handelt zo als [mensen past], die door de wet der vrijheid zullen geoordeeld worden. Want onbarmhartig zal het oordeel zijn over hem, die geen barmhartigheid bewezen heeft; barmhartigheid [echter] roemt tegen het oordeel.

Voordelen

Wat is nu het voordeel van Tora houden?

Je kunt God beter in liefde dienen. Want je hebt een raamwerk van hoe je Hem kunt dienen. Je komt toch makkelijker door het oordeel. Je geloof wordt verdiept.

Zo weet je je één met gelovige Joden, waardoor je niet snel onder die vloek komt. Liefde tot de waarheid. Dit zijn maar enkele...

Meer bewijzen in de Geschriften van de Apostelen over 'Jodendom'

Romeinen schrijft Saul over ons *gemeenschappelijk geloof* uit.

Baaij: " 'Saulus voegt toe: Wij verkondigen dus geen ander jodendom of een nieuwe godsdienst.

Wij verkondigen het sprékende en dus lévende Woord van de God van Israël' (p. 147)

'De verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 had de stad beroofd van volgelingen die de sekte van Jozua na de dood van Saul terug hadden kunnen voeren naar het Jodendom.' (C. Potok, Omzwervingen)

Sekte van Jodendom

'Onze godsdienst' noemt Saul het (niet-trad.) Jodendom

Ac 26:5 daar zij sedert lange tijd van mij weten, indien zij het slechts willen getuigen, dat ik naar de meest nauwgezette partij van *onze* godsdienst, als Farizeeer, geleefd heb.

Wat is de scheuring geweest in de geschiedenis?

H. Schonfield schreef:

De Joodse politieke crisis veroorzaakte onder de kerken in het Keizerrijk een kille en hooghartige houding tegenover de Joodse christenen, die na de tweede Joodse opstand tijdens de regering van Hadrianus leidde tot een vrijwel totale scheiding. Van de Romeinse Christenen kon niet verwacht worden dat ze begrip opbrachten voor de nationalistische idealen van de Nazarenen (Joodse christenen, Levi). Voor hen betekende de verwoesting van Jeruzalem en het beëindigen van de tempeldienst het einde van de 'wet'. Zij zagen het als een gelukkige bevrijding van de nachtmerrie van het Judaïsme, waardoor ze vrij waren om hun eigen christelijke filosofie te ontwikkelen, die echter paste bij hun heidense aard.

Berkowitz schrijft op pg. 120: "Was er een betere manier om te bewijzen dat de christenen zich van de Joden onderscheidden dan door het instellen van een andere heilige dag? Door de Tora te verwerpen en haar te vervangen door heidense gebruiken, zoals de viering van de dag van de zon, zou men aan de keizer laten zien dat christenen geen Joodse rebellen zijn, maar gehoorzame burgers ... de Romeinen hadden in die tijd al de gewoonte om de dag van de zon te vieren ... en herhaalde verwijzing naar zo'n dag zou heel goed kunnen wijzen op een berekende poging om de christenen dichter bij de Romeinse gebruiken te brengen dan bij die van de Joden.

W. Verdouw zegt: Het zal duidelijk zijn dat genade géén negatieve invloed heeft op het onderhouden van Gods Verbond en/of de Wet van Mozes en ze geen van beide ontbindt of wegdoet. Genade is een gave van God welke onder het oude verbond werd getoond door de ceremoniële wetten in de offers van het bloed van dieren en onder het nieuwe verbond door het bloed van Jeshua de Messias.

"Hieraan onderkennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben en zijn Geboden doen. 3 Want dit is de liefde Gods, dat wij zijn Geboden bewaren. En zijn Geboden zijn niet zwaar." (1Joh.5:2-3)

“Hij zal niet kwijnen en niet geknakt worden, tot hij op aarde het recht zal hebben gebracht; en op zijn wetsonderricht zullen de kustlanden wachten.” (Isa 42:4 NBG51)

“Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn. Want de wet van de Geest des levens heeft u in Christus Jezus vrijgemaakt, van de wet der zonde en des doods. Want wat de wet niet vermocht, omdat zij zwak was door het vlees; God heeft, door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees, aan dat der zonde gelijk, en wel om de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat de eis der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, doch naar de Geest. Want zij, die naar het vlees zijn, hebben de gezindheid van het vlees, en zij, die naar de Geest zijn, hebben de gezindheid van de Geest. Want de gezindheid van het vlees is de dood, maar de gezindheid van de Geest is leven en vrede. Daarom dat de gezindheid van het vlees vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich niet aan de wet Gods; trouwens, het kan dat ook niet: zij, die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen.” (Ro 8:1-8 NBG51)

“En de schrijver Safan kwam bij de koning, deed hem verslag en zeide: Uw dienaren hebben het geld dat zich in de tempel bevond, uitgestort en het ter hand gesteld aan de opzichters die aangesteld waren over het huis des Heren. Ook deelde de schrijver Safan de koning mede: De priester Chilkia heeft mij een boek gegeven. En Safan las het de koning voor. Zodra de koning de woorden van het wetboek gehoord had, scheurde hij zijn klederen.” (2Ki 22:9-11 NBG51)